

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3
Instructional Risk Management of Education Extension Schools
under Phitsanulok Primary Education Service Area Office 2 and 3

กรรณิการ์ การกิ่งไพร (Kannika Kankingspai)¹ อรรณพ จินะวัฒน์ (Annop Jeenawathana)²

กุลชลี จงเจริญ (Koolchalee Chongcharoen)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสพ.พิษณุโลกเขต 2 และเขต 3 (2) ศึกษาระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสพ.พิษณุโลกเขต 2 และเขต 3 (3) เปรียบเทียบระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำแนกตามเขตพื้นที่ และ (4) เสนอแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสพ.พิษณุโลกเขต 2 และเขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 94 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและครู 658 คน โดยใช้วิธีการของยามาเน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95 และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง สถิติที่ใช้คือความถี่ ร้อยละ ฐานนิยม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน (2) ระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผลกระทบในระดับปานกลาง คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนและด้านการจัดการเรียนการสอน (3) เปรียบเทียบระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนพบว่าเขต 2 และเขต 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านคุณลักษณะของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร และด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยพบว่าเขต 3 นั้นมีผลกระทบสูงกว่าเขต 2 และในด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนพบว่าไม่แตกต่างกัน (4) แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนที่ใช้มากที่สุด คือ การควบคุมและหามาตรการในการป้องกัน

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง การเรียนการสอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช kannikapib@yahoo.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำแผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช annop.stou@gmail.com

³ อาจารย์ประจำแผนกวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช koolchalee@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study risk in instructional management of education extension schools under PPESAO 2 and 3 ; 2) to examine the impact on instructional management of education extension schools under PPESAO 2 and 3; 3) to compare the impact on instructional management of education extension schools classified by service area; and 4) to suggest the ways on instructional risk management of education extension schools under PPESAO 2 and 3. The samples were 658 respondents from 94 education extension schools which included school directors and teachers by using Yamane Formula. The research instrument was rating-scale with the reliability of .95 and interview questionnaire about the ways on instructional risk management. The statistics were frequency, percentage, mode, mean, standard deviation, and independent t-test. The findings showed that: 1) the level of risk, in overall, was found at the low level. For individual aspects, showed that the risk at moderate level were instructional management and factors promoting instructional management; 2) the level of impact on instructional management, in overall, was found at the low level. For individual aspects, showed that the risk at moderate level were factors promoting instructional management and instructional management; 3) the comparison of impact indicated that both of them were the significant difference at the confidence level of .05 in regard to teacher's attributes, instructional management, administrator's attributes, and administrator's roles in promoting instructional management. They also showed that the higher impact were PPESAO 3. However, the factors promoting instructional management showed no significant difference; 4) the guidelines revealed that the most implemented measures were controlling and seeking preventive measures.

Keywords: Risk management, Instructional, Education extension schools

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สมน อมรวิวัฒน์: 2550) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จึงได้กำหนด จุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้ในการรักษาคุณภาพและมาตรฐาน ของสถานศึกษา อีกทั้งสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (2556) ได้ติดตามและประเมินผลของการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี 2542 ในด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน/โรงเรียนพบว่า มีโรงเรียนชั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินสมศ.จากการประเมิน รอบแรกถึงร้อยละ 65 จากโรงเรียนสามหมื่นแห่งทั่วประเทศ และในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ ในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ฉะนั้นการ บริหารความเสี่ยงในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานของผู้บริหาร เนื่องด้วยการบริหารงาน จำเป็นต้องมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับโรงเรียนหรือผู้เรียน

การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลกแบ่งออกเป็น 3 เขต ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 9 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอบางระกำ อำเภอมังทอง อำเภอวังทอง อำเภอเนินมะปราง อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ อำเภอวัดโบสถ์และอำเภอพรหมพิราม ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองและอำเภอบางระกำ มีความแตกต่างในด้านบริบทซึ่งตั้งอยู่ ในเขตเมือง ได้แก่ สภาพพื้นที่ สิ่งแวดล้อม ความหนาแน่นของประชากรสภาพความเป็นอยู่ รายได้ของประชากร คุณภาพของบุคลากรครูและผู้บริหาร รวมถึงตัวผู้เรียน ล้วนแต่มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ประเด็นเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จาก การศึกษาผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เขต 2 และเขต 3 แสดงผลคะแนนการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก ปีการศึกษา 2557 พบว่า ทั้งสาม เขตพื้นที่ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่ต่างกันมากนัก และมีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ในทุกรายวิชา แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการพัฒนาการศึกษา (ผลต่าง +/-) ของคะแนนการทดสอบระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2556 – 2557 พบว่า เขต 1 มีคะแนนเฉลี่ยความต่างมากที่สุด (+1.13) รองลงมาคือ เขต 3 (+0.70) และเขต 2 (+0.40) ตามลำดับ แสดงถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการสอนที่มีมากกว่า อีกทั้งสภาพและปัญหาในการดำเนินงานด้านการ เรียนการสอนนั้นมีประเด็นที่คล้ายกัน กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มี บุคลากรไม่ครบตามกรอบโครงสร้าง มีการเคลื่อนย้ายจากพื้นที่ภูเขาสูงทุรกันดาร มาสู่พื้นที่ราบอยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้ ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน สื่อวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ มีงบประมาณ จำกัดไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยี ยานพาหนะ และอาคารสถานที่ไม่เอื้อต่อ การปฏิบัติงาน อีกทั้งในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ห่างไกล ยังขาดวัสดุ อุปกรณ์เป็นจำนวนมาก ทำให้ประชากรวัยเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กด้อยโอกาสยังไม่ได้การพัฒนาเต็มศักยภาพ สำหรับเขตพื้นที่ใกล้เคียงอย่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 นั้น กล่าวว่าผู้บริหาร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

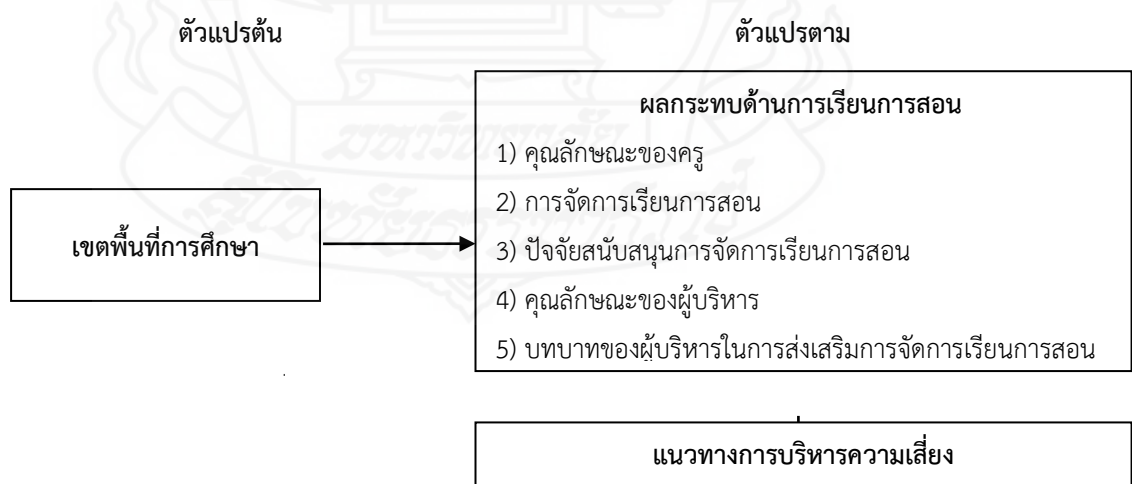
บางส่วนขาดการดูแลเอาใจใส่ต่อครู นักเรียนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อีกทั้งบางครั้งผู้บริหารไม่ค่อยอยู่โรงเรียน ในด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนมักมีภาระหน้าที่งานอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอน เช่น ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน ฯ หรือปัญหาภาระครอบครัวและหนี้สิน การสอนของครูไม่มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมาย ระบบช่วยเหลือดูแลเด็กก่อนเข้าจะน้อยและมาตรการกำกับดูแลเด็กกลุ่มเสี่ยงยังไม่ค่อยชัดเจน ตลอดจนในด้านการบริหารจัดการ การขาดแคลนทรัพยากร การบริหารจัดการการใช้ทรัพยากร เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนในเขตพื้นที่ดังกล่าว เพื่อทราบถึงระดับการบริหารความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางการป้องกันความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3 นำไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของเขตพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่
4. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3

โดยมีกรอบแนวคิดของงานวิจัย ดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้มีกลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 94 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการ/ครูวิชาการและครูประจำสาระวิชาหลัก จำนวน 658 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ ยามาเนโดยสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มเพื่อหาสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐาน ประเมินค่า มีความเที่ยงเท่ากับ .95 ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ (1) สอบถามข้อมูลทั่วไป (2) สอบถามระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน ผลกระทบของโรงเรียนและวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง (3) สอบถามข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครู นอกจากนี้ยังมีแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สอบถามผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ติดอันดับ 1 ใน 10 ของการจัดลำดับในแต่ละเขตพื้นที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 – 2557 โดยสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง สถิติที่ใช้ในงานวิจัยคือความถี่ ร้อยละ ฐานนิยม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.13 มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 14.29 เป็นรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ /ครูวิชาการ ร้อยละ 14.29 และเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาหลัก (ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ) ร้อยละ 71.43 มีอายุราชการ/ประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่คือ มากกว่า 20 ปี ร้อยละ 49.75 และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ณ โรงเรียนปัจจุบันส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 5 ปี มีมากที่สุด ร้อยละ 38.59

2. การศึกษาระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต พบว่า ระดับความเสี่ยงในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน นอกจากนี้ด้านที่มีความเสี่ยงในระดับน้อย คือ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร

3. การศึกษาระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีผลกระทบในระดับปานกลาง คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนและด้านการจัดการเรียนการสอนโดยด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนมีระดับผลกระทบมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของครู และด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่ พบว่า มีความแตกต่างกันของระดับผลกระทบด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านคุณลักษณะของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร และด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยพบว่าเขต 3 มีผลกระทบมากกว่า ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุน การเรียนการสอน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. การเสนอแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3 จากการตอบแบบสอบถาม มีแนวทางดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนที่เห็นควรดำเนินการมากที่สุด คือ การควบคุมและหามาตรการในการป้องกัน โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และน้อยที่สุดคือ ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ

- 1) ด้านคุณลักษณะของครู ครูควรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง สร้างจิตสำนึกความเป็นครู ศึกษาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบ ครูควรได้รับการชื่นชมยินดีจากผู้บริหารและส่งเสริมให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรได้รับการนิเทศการสอนจากผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ พร้อมการจัดทำผลงานวิจัยเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสอน อีกทั้งควรศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมเทคนิคการใช้สื่อประกอบการสอนที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ
- 3) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน จัดเตรียมแผนการบริหารงานประมาณประจำปี จัดหาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น จัดเตรียมระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพตามความเหมาะสม วางแผนเตรียมงบประมาณสำหรับซ่อมบำรุง และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต้นสังกัด หรือหน่วยงานต่างๆ
- 4) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้บริหารเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับฟังความคิดเห็นและร่วมแก้ปัญหาทุกฝ่าย และให้เป็นธรรมแก่ทุกคน
- 5) ด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับโครงการต่างๆ การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การศึกษาดูงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดำเนินการเป็นผู้นำทิศติดตามการสอนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน พบว่า ระดับความเสี่ยงในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามัธยฐานอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า อาจเป็นเพราะพฤติกรรมของครูด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูไม่ได้นำผลงานวิจัยมาใช้แก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ขาดการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เลือกใช้วิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาค่อนข้างน้อย อีกทั้งยังขาดการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งทำให้มีความเสี่ยงมากกว่าด้านอื่นๆ ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนซึ่งพบว่ามีระดับความเสี่ยงปานกลาง อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนน้อย ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ อีกทั้งแผนงานการใช้งบประมาณตลอดปีการศึกษาไม่สอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์การณ ไชยเจริญ (2554) ซึ่งศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยเสี่ยงด้านพัฒนาทรัพยากรบุคคล คือ โรงเรียนขาดการจัดเก็บข้อมูลการอบรมสัมมนาของแต่ละบุคคล ขาดระบบการประเมินผล หัวหน้ากลุ่มงานไม่ติดตาม พัฒนาหรือให้คำปรึกษาแก่บุคคลในฝ่าย ครูบางท่านไม่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ทันโลกยุคใหม่ และปัจจัยเสี่ยงด้านระบบการจัดการผลการปฏิบัติงาน คือ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนไม่มีความสอดคล้องกัน ขาดการปรับปรุงเป้าหมายในยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ครูยังขาดการค้นคว้านวัตกรรม และการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

2. การศึกษาผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3 ภาพรวมระดับผลกระทบอยู่ในระดับ น้อย และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยผลกระทบสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนและด้านการจัดการเรียนการสอน โดยด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนมีระดับผลกระทบมากที่สุด สาเหตุที่ทำให้พบว่าด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนมีผลกระทบสูง อาจเป็นเพราะโรงเรียนประสบปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในหลาย ๆ ด้านเช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ยานพาหนะสำหรับพานักเรียนไปเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการวางแผนงานและการบริหารงานงบประมาณให้เพียงพอของผู้บริหาร ส่วนผลกระทบในด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูนำผลงานวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาน้อย วิธีการสอนของครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ ขาดการสอนซ่อมเสริม ขาดการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน การสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและขาดการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของประวิตา มีเปี่ยมสมบูรณ์ (2554) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีผลในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ มีแหล่งเรียนรู้ให้บริการเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบระดับผลกระทบด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่ พบว่า ผลกระทบของทั้งสองเขตพื้นที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ในด้านคุณลักษณะของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร และด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยพบว่าเขต 3 มีผลกระทบมากกว่าเขต 2 ส่วนด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 และเขต 3 มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูมีการพัฒนาตนเองที่ต่างกัน การเลือกใช้วิธีการสอนและการแก้ปัญหที่ต่างกัน ผู้บริหารมีคุณลักษณะและทักษะการบริหารงานที่ต่างกัน จึงส่งผลให้บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ซึ่งได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละภูมิภาค มีปัจจัยความเสี่ยงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบอีกว่ามีปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเมืองกับนอกเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามนอกจากบริบทต่างๆ ที่ทำให้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 และเขต 3 มีความแตกต่างกันแล้วในด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังคงเผชิญกับปัญหาในเรื่องของงบประมาณ สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรีย์ แพร์หลาย (2554) เรื่อง การวิเคราะห์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก แสดงให้เห็นว่า อุปสรรคของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ปัจจัยหลักคือ ปัจจัยด้านลักษณะของโรงเรียน ในด้านเทคโนโลยีที่มีน้อย ค่อนข้างเก่า ทำงานช้า ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีปัญหา ด้านงบประมาณ มีไม่เพียงพอ ด้านการได้รับการสนับสนุน พบว่าไม่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนเท่าที่ควรเนื่องจากส่วนใหญ่ชุมชนมีฐานะยากจน

4. การเสนอแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเขต 3 จากการตอบแบบสอบถาม มีแนวทางดังนี้ แนวทางที่เห็นควรดำเนินการมากที่สุด คือ การควบคุมและหามาตรการในการป้องกัน โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ

1) ด้านคุณลักษณะของครู ครูควรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง สร้างจิตสำนึกความเป็นครู ศึกษาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบ ครูควรได้รับการชื่นชมยินดีจากผู้บริหาร และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู มีวิทยฐานะที่สูงขึ้นเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ทั้งนี้เป็นเพราะครูเป็นบุคลากรที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภสันทน์ นิลบุตร (2557) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ด้านการส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อการส่งไปศึกษาดูงาน และการฝึกอบรม ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรในโรงเรียน สามารถทำนายได้ร้อยละ 98.70 จึงกล่าวได้ว่า ครูต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อนำพาผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรได้รับการนิเทศการสอนจากผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ พร้อมการจัดทำผลงานวิจัยเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสอน อีกทั้งควรศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมเทคนิคการใช้สื่อประกอบการสอนที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ดังเช่นงานวิจัยของจริยาพร สังขรัตน์และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เส้นทางการเป็นครูวิทยาศาสตร์ดีเด่นระดับประถมศึกษา: กรณีศึกษา พบว่า ในด้านการปฏิบัติงาน ครูมีการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ ใช้กระบวนการที่หลากหลาย ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หาง่ายในชีวิตประจำวัน มีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และในด้านปัจจัยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยภายในของตัวครูดีเด่น คือ เป็นผู้มีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ จัดเก็บเอกสารเป็นหมวดหมู่ใฝ่เรียนรู้ ขยันหมั่นเพียร พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยภายนอกของตัวครูดีเด่นคือ ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในทุกด้าน บุคคลในครอบครัว ผู้ปกครองนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน

3) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดเตรียมแผนการบริหารงานประมาณประจำปี จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน จัดเตรียมระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพตามความเหมาะสม วางแผนเตรียมงบประมาณสำหรับซ่อมบำรุง และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต้นสังกัด หรือหน่วยงานต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรอุมา กองฝ่าย (2558) เรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน และโรงเรียนขนาดต่างกันเห็นว่าสภาพปัจจุบัน ความต้องการพัฒนาและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ สภาพปัจจุบันผู้บริหารเห็นว่าด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่ำที่สุด ควรพัฒนาและมีความต้องการจำเป็นด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุด ครูผู้สอนเห็นว่าด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่ำที่สุด ความต้องการพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลมากที่สุด และมีความต้องการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

จำเป็นด้านสื่อการจัดการเรียนรู้มากที่สุด และในส่วนของแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรร่วมกับผู้บริหารวางแผนจัดหาสื่อร่วมกัน มีการประเมินการใช้สื่อเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

4) ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้บริหารควรเข้ารับการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับฟังความคิดเห็นและร่วมแก้ปัญหาทุกฝ่าย และให้เป็นธรรมแก่ทุกคน ดังเช่นงานวิจัยของลัดดา คำวิจิตร (2555) เรื่อง ปัจจัยที่ทำให้การบริหารการเปลี่ยนแปลงประสบผลสำเร็จตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้นำที่ดีต้องมีความรู้ความสามารถ น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ มีความสามารถในการบริหารจัดการและการวางแผนที่ดี มีการตัดสินใจที่ดี มีวิธีการแก้ปัญหาที่ทำให้เกิดความพึงพอใจของสมาชิกในองค์กร

5) ด้านบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับโครงการต่างๆ การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ดำเนินการเป็นผู้นำทิศทางการสอนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา ศรีทา (2554) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .104$)

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนที่ได้กล่าวมานี้ ผู้บริหารสามารถนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมอันจะก่อให้เกิดผลดีต่อคุณภาพการศึกษา หากผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและเตรียมพร้อมแก้ไขสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรเข้ารับการพัฒนาตนเอง สร้างจิตสำนึกความเป็นครู ศึกษาความรู้จากโรงเรียนต้นแบบ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมให้มีโครงการพัฒนาครูดังกล่าว

1.2 ผู้บริหารควรนิเทศการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดทำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน อีกทั้งจัดทำโครงการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ

1.3 โรงเรียนขยายโอกาสโรงเรียนควรจัดเตรียมแผนการบริหารงานประจำปี จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน จัดเตรียมระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพตามความเหมาะสม วางแผนเตรียมงบประมาณสำหรับการซ่อมบำรุง และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต้นสังกัด หรือหน่วยงานภาคเอกชน

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่ควรส่งเสริมและสนับสนุนวางแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างจริงจัง โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและดำเนินการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนเป็นกรณีศึกษาในโรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยมที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยอุปสรรคที่ทำให้การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนมีคุณภาพ

2.3 ควรมีการพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนการสอนขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- จริยาพร สังขรัตน์, พงศ์ประพันธ์ พงษ์โสภณและสมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์ (2551) "เส้นทางการเป็นครูวิทยาศาสตร์ดีเด่นระดับประถมศึกษา: กรณีศึกษา" วารสาร เรื่องเติมการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 46: สาขาศึกษาศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์, หน้า 106-114
- ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) "การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน" ดุษฎีนิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- นภัสนันท์ นิลบุตร (2557) "การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- ประวีตา มีเปี่ยมสมบูรณ์ (2554) "ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- ปรีชา ศรีทา (2554) "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองคาย" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542" (2545, 19 ธันวาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอน 123 ก หน้า 16
- มยุรีย์ แพ้วหลาย (2554) "การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ลัดดา คำวิจิตร (2555) "ปัจจัยที่ทำให้การบริหารการเปลี่ยนแปลงประสบผลสำเร็จตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ศักดิ์การณ์ ไชยเจริญ (2554) "การบริหารความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 (2558) แผนปฏิบัติการประจำปี 2558 พิษณุโลก กลุ่มนโยบายและแผน
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 (2558) แผนปฏิบัติการประจำปี 2558 พิษณุโลก กลุ่มนโยบายและแผน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 (2558) แผนปฏิบัติการประจำปี 2558 พิษณุโลก
กลุ่มนโยบายและแผน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) "มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา" วิเคราะห์สถิติ ตัวชี้วัดและการจัด
อันดับทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการแข่งขัน ปีที่ 1,ฉบับที่ 5 (ธันวาคม) : 1-4

สุนน อมรวิวัฒน์ (2550) บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ นนทบุรี เจริญผล

อรอุมา กองฝ้าย (2558) "แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

